

(א) ז"מ נח; (ב) לעיל קב; (ג) ד"ה וימן; (ד) זכ"מ פ' השואל כמב' הליפך ע"ש.

הגהות הב"ח

(א) נב' לפגז ולתני דקדיה בר"א בשליח שלא שעשו בעדים אבל שלח שעשאו בעדים: (ב) רש"י ד"ה מנא ידענן וכו' שלחו הס"ד ואח"כ מ"ה שכירו נשכר וכו' ולשנת לקיטו שלקטו וכו' לשון מורי לישנא אחרתא כ"ל: (ג) הוב' ד"ה אמר וכו' ויבין דנהולא בפני מיי: (ד) בא"ד לא נא למך פירכא דפרב"י לר"ט על ידך רק עדים מעדים שעשאו שלח להביא לו אבל אם היה אומר לו אמור לפגזי שלח לי על ידך פשיטא דהו: (ה) ד"ה שלח הכי וכו' דהמפקיד אכל מצינו:

רבינו חננאל

אלא אמר רבא שאני מתני דכיון דידע למאן גזליה ואודי ליה כיון דאפשר לאהדורי ממונא למריה הוה ליה כמאן דאמר ליה יהיו לי בידך, ורב חננאל דיל גמי פ' דמתני דב"י הכל.

שכבר הודה מפי עצמו. וזכר ללכת ידי שמים. ואע"ג דזי דינא לא מנא מחייבי ליה אלא מניח לפנייה מיהו ידי עונש אין יוצא עד שיסלם לשניהם דהא לאו לבעלים אהדריה כו'. **אלא אמר רבא.** מתני דברי הכל היא ולא דמיא לאין יודע דהתם זין נשבע זין לא נשבע הוה דפליגי ר' טרפון ור"ע לענין דינא דר' טרפון לא מחייב להחזיר ליד הגזול ור"ע מחייב אע"ג דלא נשבע. והאי דפרכת לעיל ואי ר"ע אע"ג דלא אשתבע לאו פירכא היא דהתם דין הוה דאע"ג דלא משתבע דיחזיר לכל אחד שהרי אין יודע למי גזל ולא נפיק ידי שמים כלל אבל הכא במתני' דידע למאן גזל ומודי ליה משעת הודאה דמומנא הוה להשיב קודם הודאה אע"ג כו': **שליח שעשאו בעדים** ראוהו שיש לו מעות צד שמעון ומינה שליח בעדים לקבלם הימנו ונתנם לו: **הוי שליח** ואם נאנסו בדרך פטור בעל הבית שנתנם לו: **פטור.** דלא קמה בראשית שאל להמחייב צאונסים עד שיאמר לו מפיו לשלח לו צד צנו כו': **מנא ידעינן.** דשלוחו הוה דקרי ליה מתני' שלוחו (ו) **לקיטו.** שלקטו אכלו לדור עמו צביתו לזוהמא בעלמא לשון מורי: **ושכירו.** נשכר עמו ליום ולחדש ולשנה ולשבת. לישנא אחרתא לקיטו לוקט מצואתו: **ולאפוקי מהאי סוגא.** הא מתניתין דאוקמינא שליח שליח וכו' צביתו עשאו גזלן ולא נגזל הוה מהאי סוגא: **שליח וכו' דהמפקיד דנגזל לאפוקי מהאי סוגא:** **שליח צ"ד.** דמשמע מתני' דמשנתן לו נפטור גזלן כשעשאו נגזל קאמר ולא כשעשאו גזלן: **ושלח הנה ונטל שנו.** מיד השליח: **פטור.** מאונס הדרך. טעמא דנטל הנגזל הא נאנסו מן השליח הראשון מייב: **וא"ם משנתנו.** דקתני לא יתן לשלוחו ואי דלא עשאו בעדים מנא ידעינן [לא] תוקמא כשעשאו בעדים אלא בממציא לו שליח ציקס מחזירו שימציא לו לגזלן את עצמו לומר לו אם תרצה לשלח כליס לפגזי שלח צדי: **צדיקני**

שליח שעשאו בעדים הוי שליח אית לי זוזי גבי פלניא ולא קא משדר להו איתחזי ליה דלמא איניש הוה דלא מושבח לשדורי ליה א"נ כדרב חסדא בשכירו ולקיטו א"ר יהודה אמר שמואל אין

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קד.

עין משפט
נר מצוה

שכבר הודה מפי עצמו. מהאי לישנא דייק בהמפקיד (ז"מ דף לו:): וגם מחמת פירכא אחריתי מוקי לה צבא ללכת ידי שמים ומינה א"כ הוה מעשה דחסיד אחד אמאי אמר ליה רבי טרפון הנח דמי מתקן צביתו הא כיון דחסיד הוה מסתמא היה צא ללכת ידי שמים וי"ל דלכתמילה צא עמו לדין אם הוה חייב מן הדין וצו מה שעשה עשה א"נ אפילו ללכת ידי שמים אין חייב לרי' טרפון אלא בגזל אבל בפקדון ומקח דלא עשה איסורא לא וכן משמע בהמפקיד (שם דף לו: ושם א) דכי רמי התם גזל אגזל משני הכא צבא ללכת ידי שמים ולעיל מיניה כי רמי פקדון אפקדון לא צעי לשנוי הכי ואין להאריך כאן צביתו דהתם: **אמר רבא שאני מתני' בו.** לפי הספרים דל"ג אלא משמע דאתא רבא לתרוצי פירכא דפרסינן לר' טרפון ולעולם רבי טרפון הוה וקאמר כיון דלודי ליה כמ"ד יהא ציך דמי א"כ מסתמא מייירי כשהוה צביתו דאם לא כן אמאי הוה כמ"ד יהא ציך וכיון דצביתו (א) מייירי מתניתין אכתי דתקשה אמאי לא מוקי מתני' נמי כר"ע ור"ע דקניס ר"ע אפילו היכא דלא נשבע ה"מ דלא הדר ממונא למריה אלא במתני' היכא דלא נשבע והוה לו צביתו הדר ממונא למריה דכיון דהוה לו צביתו מה לי תופס צידו מ"ל נתן ציד צ"ד הלכך לא יקניס ר"ע וי"ל דצבית גמרא היה כיון דקניס ר"ע בכל מקום קניס כיון דעצד איסורא ולא יתלן ומייהו אין נראה דמייירי הכא צביתו צביתו דל"כ אפילו נשבע נמי אין צריך להוליכו אחריו למדי ויכול להביא כפרה דכיון דהוה לו צביתו והניחו צידו והלך הרי הוה כהפקדו צידו ואמאי יהא צריך להוליכו אחריו אלא ודאי מייירי כשהוה שלח צביתו אלא צביתו עדים והשתא א"ש דלא מתוקמא מתני' כר"ע דלא מהדר ממונא למריה כיון שלח נתן ציד צ"ד ולפי מה שפ"י בקונטרס אלא אמר רבא א"ש דרבא לא צא למך פירכא (ו) אלא טעמא דמתני' מפרש צב"ג דמצי לאוקמי זין כר"ע זין כרבי טרפון: **שליח שעשאו בו.** ללאורה נראה דאייירי כגון דלא אמר לו (ו) שלח לי על ידו רק עדים מעדים שעשאו שליח אלא היה

קב א מיי' פ"ז מהל' גזילה הלכה ט סמג עשין עב טושי"ע ח"מ ס' שסו סעף א':
קבא ב מיי' שם הלכה י ופ"ג מהלכות שלוחין ושותפין הלכה ה סמג עשין עב טושי"ע ח"מ ס' שסו סעף ב וס' קבא סעף א וסעף ב וס' קבב סעף א וע"ש:
קבב ג מיי' פ"ג מהל' סעף א וסעף ב וס' קבב ד (מיי' שם) טור ש"ע ח"מ ס' קבא סעף ב':

מוסף רש"י

ושילחה ביד בנו. המשאל שלח לו השואל צד בנו של משאל (ב"ב צח:). פטור. אם מתה בדרך. פליגי בה רבה ורבי חסדא, רב חסדא מתקן לה להאי שלוחו דשואל דמתני' בשכירו ולקיטו שדר צביתו, אבל אין עדים שהוה שלוחו, דאי איכא עדים הוה שליח ומייב השואל צאונסין משמטרו לו, רבה אמר אפילו עשאו שליח בעדים לאו שליח הוה להמחייב ע"י צאונסין, דה"ק ליה איניש מהימנא הוה אז צבית לשדורי צביתו שדר (שם). לא יתן לא לבנו. של גזול להוליכו לגזול, שאם יאנסוהו מייד להחזיר, דלא הוה השבע עד דמטי לדיה (דע"ר קב).

אומר שלח לי על ידו פשיטא דהוה שליח דהא תנן בהשואל (ז"מ דף נח: ושם) אמר ליה השואל שלח לי ציד צני צדי עבדי ציד שלוחי או ציד בןך או ציד עבדך או ציד שלוחך ושלחתי חייב ומ"ל א"ל צביתו שלח ומ"ל אמר ליה שלח צביתו שלח (ו) ומייהו לקמן לא משמע הכי דבעי לשמואל מאי תקנתיה הו"ל ששלח ליה שלח לי ע"י זה דלא הוה שליח לכך ז"ל דבכל ענין שלח צביתו לא הוה שליח עד שיאמר לו צביתו שלח לי על ידו כהיא דהשואל דאייירי צביתו וכן מוכיח מתוך הקונטרס: **רבה אמר לא הוי שליח.** יש מקשים דרבה אדרבה דכחא קאמר רבה דלא הוה שליח וצ"ב המוכר את הספינה (ז"מ דף נח: ושם) אמרין רבה ורבי יוסף דלמרי תרוייהו הכא צביתו מוכר ללוהית עסקינן ואזכא ר' יהודה לטעמיה דלמרי לאתויי שדריה הרי לרבה אליבא דר' יהודה הוה שליח וי"ל דשאני התם דכיון שנתן לו פוגדיון וזוה לו להביא צאקס שמן הוה כאליו א"ל צביתו שלח לי על ידו ופטור ולפי מה שפירשתי דדוקא שאמר ליה צביתו אית לן למימר דכיון דנתן הפוגדיון הוה כאליו אמר ליה צביתו שלח הלכך אמר לר' יהודה לאתויי שדריה: **הבי קא"ש איניש מהדימונא הוא.** תימה אמאי חייב הוה מן הדין באחריות אונס הדרך והא אין יכול לומר אין רצוני שיהא פקדוני ציד אחר כיון דתפיס ליה באיניש מהימנא וי"ל דנראה דאפילו הוה עצמו הביאו בדרך ונאנס חייב דפשיעה הוה עושה שמואלו כן דרך צביתו פלוגי שיש צו סכנה וצב"כ חייב לשמור עד שיחזירו לו ציטוב במקום שהפקידו אכלו כדאמרין לקמן (דף ק"ח). (ו) בהמפקיד אכל חזירו ציטוב לא יחזיר לו במדבר משמע דבעל כרחו חייב לשמור עד שיחזירו ציטוב במקום שהפקידו ולא כל כמיניה להחזיר לו במדבר במקום סכנה: **אי דא עשאו בעדים מנא ידעינן.** כלומר היכי מסר לו משאל כיון דלא ידע אי האי שליח של שואל הוה: **בשכירין וצדיקין.** תימה אמאי לא אמר רב חסדא נמי אהא ועוד תימה אמאי לא פריך ליה מעיקרא ממתני' והדר הוה ליה למפרך מההיא דפ' השואל: אין

קבר א מ"י פ"א מהל' שלחין ושופין הלכה ח סמג עשין עב טוש"ע ח"מ סי' קכא סעיף ג:
קבר ב ג ד (מ"י סס) טוש"ע ח"מ סי' קכב סעיף א:
קבר ה מ"י פ"ז מהלכות גולה והנהיג הלכה ד:
קבר ו מ"י שם הלכה ו:
קבר ז מ"י שם הלכה ג:
קבר ח מ"י שם הלכה ה ו:
קבר ט מ"י שם הלכה ד:
קבר י מ"י פ"א מהלכות גולה וזה הלכה ד סמג עשין ז טוש"ע ח"מ סי' קיא סעיף ב:

אין משלחין מעות בדיוקני אפילו עדים התומים עליה. פי' אם אמר לסופר כתוב לפלוני שישלח לי מעות ע"י פלוני ואחר כך חתם בדיוקני שלו ואפילו עדים חתומים עליה שהיא דיוקני שלו אינו מועיל אבל אם היו חתומים על זה שאמר ליה לשלח על ידו אז הוא שליח אי נמי אם כתב בכתב ידו שלח על ידי פלוני וא"ת ואמאי לא מהני דיוקני ידיה והא אמרינן בהשולח (גיטין דף לו.) ובהמגרש (שם דף פו.) למר חתים כוורא ומר חתים מכותא ו"ל דהני מילי בשמות חכמים דפקיעי אבל איניש אחרינא לא ולפי מלי שפירשנו לעיל אפילו כתב בכתב ידו ותמס בדיוקני אין מועיל כל זמן שלא אמר ליה בפניו: **ורבי יוחנן אמר אם עדים התומים ע"יו שולחין.** וה"ה לרבי יוחנן גלגל דיוקני בשליח שעשאו צעדים כדאמר רבי יוחנן לעיל דהוי שליח והכל אחא לאשמעינן דדיוקני גלגל עדים לא מהני ולא מידי ונראה להלכתא כרז חסדא לשליח שעשאו צעדים הוי שליח דהא ר' יוחנן ור' אבהו כרבה ק"ל דרז ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן וה"ה דלגבי שמואל הלכה כר' יוחנן: **אגב אסיפא דביתיה.** ומה שכתבין בהרשאה והקניתי לו ד' אמות בחצוי לאו דוקא דהא אמרינן בפ"ק דקדושין (דף טו: ושם) דקרקע כל שהו חייב צפאה כו' וקוין עמה נכסים שאין להם אחריות ומה שכתבין בהרשאה להסיר אותם שאין להם קרקע י"מ משום הודאה צעל דין כמאה עדים דמי וקשה דצפרק חוקת הצמים (ב"ב דף מד: ושם) דפריך וליחוש דילמא אקני ליה מטלטלי אגב מקרקעי ומשני לא רכיכא דלמתי עדים ידענא ציה צהאי גברא דלא היה ליה ארעא מעולם וצפרק מ"י שמת ג"מ (דף קמט.) גבי עובדא דאיסור גירא דקאמר צמאי ליקני רב מרי צריה להנהו זחי אי דליקני ליה איסור גירא אגב קרקע לית ליה קרקע וי"ל דההוא דאיסור גירא מעיקרא ודאי לא איסק אדעתיה טעמא דהודאה אבל צמסקנא קאמר אדעהי נפק אודיתא מצי איסור וההוא דמ"ה כיון שאין אלא חששא צעלמא דלמא אקני ליה כיון דלית ליה ארעא לא חיישין וההיא דפ' הוהב (ב"מ דף מו. ושם) גבי היה עומד בגורן דפריך וליקני ליה אגב ארעא ומשני דלית ליה ארעא התם מדלאורייתא צעין דלית ליה ארעא דאי לית ליה ארעא לא לפדות צהן פירות מעשר שני אבל לענין לגבות כיון שהודה שיש לו והקנה לו אגב קרקע למה לא יגבה:

מוסף רש"י

אקנינהו ניהיליה לרב שמואל. שהיה הולך לשם כדי שיכיר לו, שאלו לא הקנה לו לא היה נותנם לו מי שהפקדון אליו, שאלו יאבדו בדרך חומר רב פסח ונתעט לו (ב"ב פ"ח.) אגב אסיפא דביתא. מפסן צימו (שם) סף צימו מקרקעי כדי שיכיר לו והיה בהרשאה ואלו לא אקנינהו היתה לא הוה ידע ליה דלא ליתיהו צלוסא דליתיהו (רשב"ם ב"ב פ"ח.) שהקנה לו כבוד קרקע ניכסת צימו ואבדו הקנה להם המעות צמורה הרשאה התפטרות צמ"ק (לעיל ט.) אי נמי הך והיסק אקרקע והקנה לו היתה מל כל מקום שהן (רשב"ם ב"ב פ"ח.) נפק לאפיה. מרוב שמת מעות שביא (שם טו.) עד תואך. שם מקום (ב"ב פ"ח.) מקום גמא (ג:) וק' צמ"ה, ולאשמעינן אחא למשום קנין זה מפרו לו המעות, דיון נפק לאפיה משמע דביא המעות (רשב"ם ב"ב פ"ח.) ויש מפרשין ח"י הדק ומפרשין נמי שלח יחזיק צהן לעלמא, ולא היל, דיון דכחב בהרשאה וכל מאן דמתעב ליה מן דינא קבלתי צין לכות צין לחובה, מיה שמתין בשליח שו"ס, הכי מפרש צמ"ק שם (שם פ"ח.) ומלוה על פה אינו גובה לו מן הירושין. דשעבודא לאו דלאורייתא, אלא מן הלקוחות, אבל מלה בשטר הוא עצמו שעבוד, דכחב ליה כל נכסי דלית לי אחריון לשטרע דקן (קדושין יג.)

רבינו הגנאל

אמר רב יהודה אמי שמואל אין משלחין מעות בדיוקני. פי' דיוקני, צורה ידועה לו כגון סימן וכל הרואה אותה יודע שהוא סימן שלפלוני, וכתב לו בינו לבינו תן לפלוני כך וכך מעות דיו צנים, כלומר סוד ביניהם, ואפילו עדים מעידים שאמר להן הן הכותב בכתב הזה כתב ידי הוא, ואינם יודעים העדים מה כתב בו אלא כתבו הם למטה כי פלוני אמר לנו העידו עלי שזו הדיוקני שלי היא, ודיוקני זו היא כגון החתמת ידו, ואמ

אין משלחין מעות בדיוקני אפילו עדים התומים עליה. פי' אם אמר לסופר כתוב לפלוני שישלח לי מעות ע"י פלוני ואחר כך חתם בדיוקני שלו ואפילו עדים חתומים עליה שהיא דיוקני שלו אינו מועיל אבל אם היו חתומים על זה שאמר ליה לשלח על ידו אז הוא שליח אי נמי אם כתב בכתב ידו שלח על ידי פלוני וא"ת ואמאי לא מהני דיוקני ידיה והא אמרינן בהשולח (גיטין דף לו.) ובהמגרש (שם דף פו.) למר חתים כוורא ומר חתים מכותא ו"ל דהני מילי בשמות חכמים דפקיעי אבל איניש אחרינא לא ולפי מלי שפירשנו לעיל אפילו כתב בכתב ידו ותמס בדיוקני אין מועיל כל זמן שלא אמר ליה בפניו: **ורבי יוחנן אמר אם עדים התומים ע"יו שולחין.** וה"ה לרבי יוחנן גלגל דיוקני בשליח שעשאו צעדים כדאמר רבי יוחנן לעיל דהוי שליח והכל אחא לאשמעינן דדיוקני גלגל עדים לא מהני ולא מידי ונראה להלכתא כרז חסדא לשליח שעשאו צעדים הוי שליח דהא ר' יוחנן ור' אבהו כרבה ק"ל דרז ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן וה"ה דלגבי שמואל הלכה כר' יוחנן: **אגב אסיפא דביתיה.** ומה שכתבין בהרשאה והקניתי לו ד' אמות בחצוי לאו דוקא דהא אמרינן בפ"ק דקדושין (דף טו: ושם) דקרקע כל שהו חייב צפאה כו' וקוין עמה נכסים שאין להם אחריות ומה שכתבין בהרשאה להסיר אותם שאין להם קרקע י"מ משום הודאה צעל דין כמאה עדים דמי וקשה דצפרק חוקת הצמים (ב"ב דף מד: ושם) דפריך וליחוש דילמא אקני ליה מטלטלי אגב מקרקעי ומשני לא רכיכא דלמתי עדים ידענא ציה צהאי גברא דלא היה ליה ארעא מעולם וצפרק מ"י שמת ג"מ (דף קמט.) גבי עובדא דאיסור גירא דקאמר צמאי ליקני רב מרי צריה להנהו זחי אי דליקני ליה איסור גירא אגב קרקע לית ליה קרקע וי"ל דההוא דאיסור גירא מעיקרא ודאי לא איסק אדעתיה טעמא דהודאה אבל צמסקנא קאמר אדעהי נפק אודיתא מצי איסור וההוא דמ"ה כיון שאין אלא חששא צעלמא דלמא אקני ליה כיון דלית ליה ארעא לא חיישין וההיא דפ' הוהב (ב"מ דף מו. ושם) גבי היה עומד בגורן דפריך וליקני ליה אגב ארעא ומשני דלית ליה ארעא התם מדלאורייתא צעין דלית ליה ארעא דאי לית ליה ארעא לא לפדות צהן פירות מעשר שני אבל לענין לגבות כיון שהודה שיש לו והקנה לו אגב קרקע למה לא יגבה:

אין משלחין מעות בדיוקני אפילו עדים התומים עליה ורבי יוחנן אמר אם עדים התומים עליה משלחין אמרי לשמואל מאי תקנתא כי הא דרבי אבא הוי מסיק זווי בדרב אייתינהו ניהלי כי אול להתם אמר ליה רבא בריה מי כתב לך התקבלתי א"ל לא אי הכי זיל ברישא ויכתוב לך התקבלתי לסוף אמר ליה אי כתב לך נמי התקבלתי בלאו כלום הוא דלמא אדאתית שכיב רבי אבא ונפלו זווי קמי יתמי והתקבלתי דרבי אבא לאו כלום הוא א"ל ואלא מאי תקנתא ז"ל נקינהו לך אגב ארעא ותא את כתוב לן התקבלתי וכי הא דרב פפא הוה מסיק תריסר אלפי זווי בי חוזאי אקנינהו ניהיליה לרב שמואל בר אבא אגב אסיפא דביתיה כי אתא נפק לאפיה עד תואך: נתן לו את הקרן וכו': אלמא חומש ממונא הוא ואם מיית משלמי ליה יורשין ותנן נמי נתן את הקרן ונשבע על החומש הרי מוסף חומש על חומש אלמא חומשא ממונא הוא ותניא נמי הכי הגזול את חבירו ונשבע לו ומת יורשין משלמים קרן וחומש ופטרין מן האשם ויורשין בני שלומי חומשא דאבהוהו הו (אלמא חומש ממונא הוא ובעי שלומי יורשין) ורמינהו עדיין אני אומר אימתי אינו משלם חומש על גזל אביו בזמן שלא נשבע לא הוא ולא אביו הוא ולא אביו אביו ולא הוא הוא ואביו מנין ת"ל י אשר גזל ואשר עשק והוא לא גזל ולא עשק אמר רב נחמן לא קשיא כאן שהודה כאן שלא הודה אי לא הודה קרן נמי לא משלם וכי תימא הכי נמי דלא משלם והא מדקא מהדר אחומש למימרא דקרן משלם ועוד תניא ועדיין אני אומר אימתי הוא משלם קרן על גזל אביו בזמן שנשבע הוא ואביו אביו ולא הוא הוא ולא אביו לא הוא ולא אביו מנין ת"ל גזילה ועושק אבידה ופקדון יש תלמוד וירתיב רב הונא וקאמר להא שמעתא א"ל רבה בריה יש תלמוד קאמר מר או ישתלמו קאמר מר א"ל יש תלמוד קאמינא ומריבויא דקראי אמרי אלא מאי לא הודה הלא הודה אביו והודה בנו ונחייב בנו חומש אשבועה דידיה אמרי בבשאין גזילה קיימת אי בשאין גזילה קיימת אפילו קרן נמי לא משלם לא צריכא דאיכא אחריות (ס) וכי איכא אחריות נכסים (א) ומלוה על פה אינו גובה לא מן הירושין ולא מן הלקוחות אמרי בשעמד

בדיוקני. מסר לו צעל הפקדון לשליח סימנין וכמו לו חותמו באגרת ומסרה לו ואמר לו לך (ה) והתראה לפלוני ותן לך מעות שיש לי צידו (ס) אי כסב לך. ר' אבא: **הפקדנות.** מעותי בקבלתו של רב ספרא: **אדאסיפא.** צעוד שהיה צדך בשו"ב אללנו: **שכיב רבי אבא.** דוקן הוא וכבר צטל שליחמו קודם שתקבלם ואי הוה אנסי לכו מינך צאורחא תצעזי לן יתמי: **נקינהו ניהלך אגב ארעא.** ויהיו שלך בכל מקום שהן דקיימא לן (קדושין דף טו.) נכסים שאין להם אחריות נקיין עם נכסים שיש להן אחריות: **אסיפא דביתיה.** מפסן צימו דמחומר לקרקע הוא וכקרקע הוא כך שמעמי. ל"א סיפא דביתיה סוף צית הקנה לו וזית אחת: **נפק לאפיה עד סווד.** הלך לקראתו עד סווד עם מקום שהיה שמת שהציא לו משמתי: **אלמא חומשא ממונא הוא.** מדאליטריך ליה למתני א"ל ליןך אחריו אללמא ממנונא הוא גביה: ואי מיית. גזלן משלמי יורשין ועוד מדקתני הרי זה מוסף חומש על חומש ש"מ ממנונא כפריה: **ופטרין מן האשם.** דהא מתו צעלי דלם הפרישו צמיי היה טעון [רעיה] וכי לא הפרישו פטרין דאשם כפרה הוא ולא ממנונא ואין כפרה למתים: **עדיין אני אומר.** רישא צמורת כהניס (ס) אשר גזל על גזילו הוא מוסף חומש ולא על גזילת אציו: **כאן שהודה.** אציו צמיי אחר שנשבע ונחייב לו חומשא כשלמי יורשין וצרייתא צמ"כ בשלח הודה וקס"ד השתא בלא הודה לא אז ולא צן: ה"ג ויסיב רב הונא: **יש תלמוד קאמר מר.** ותנא מקרא מייתי לה מדכתיב כל בני ריבויא הוא שהצן חייב לשלם או ישתלמו קאמר מר ומסכרע הוא משלם ולא מקראי: **לא הודה אציו והודה צנו.** קרן משלם אבל חומש לא דמעטיה קרא מחומש על גזל אציו: **ונחייב (א) חומש אשבועה דידיה.** דקתני נשבע הוא ואציו לפטורא דכיון דצן נשבע והודה אמאי פטור: **צשאין גזילה קיימא.** דלאו עליה רמיא לשלומי דתנן (לקמן דף ק"א:) הגזול ומאכיל את צניו פטורים משלם הלךך אי כפר כפירת דצרים צעלמא היא ושצבעה צטוי הוא דליכא חומש: **לא לריכא דאיכא אחריות נכסים.** ואמרינן לקמן (סס) דלם הניח אציהן אחריות נכסים קרקעות חייבים להחזיר מפני כבוד אציהן: **וכי איכא אחריות נכסים מאי הוי כו' ל"ג חלא דהא מני התם דמשום כבוד אציהם חייבים להחזיר ועוד**

מוסף רש"י

אקנינהו ניהיליה לרב שמואל. שהיה הולך לשם כדי שיכיר לו, שאלו לא הקנה לו לא היה נותנם לו מי שהפקדון אליו, שאלו יאבדו בדרך חומר רב פסח ונתעט לו (ב"ב פ"ח.) אגב אסיפא דביתא. מפסן צימו (שם) סף צימו מקרקעי כדי שיכיר לו והיה בהרשאה ואלו לא אקנינהו היתה לא הוה ידע ליה דלא ליתיהו צלוסא דליתיהו (רשב"ם ב"ב פ"ח.) שהקנה לו כבוד קרקע ניכסת צימו ואבדו הקנה להם המעות צמורה הרשאה התפטרות צמ"ק (לעיל ט.) אי נמי הך והיסק אקרקע והקנה לו היתה מל כל מקום שהן (רשב"ם ב"ב פ"ח.) נפק לאפיה. מרוב שמת מעות שביא (שם טו.) עד תואך. שם מקום (ב"ב פ"ח.) מקום גמא (ג:) וק' צמ"ה, ולאשמעינן אחא למשום קנין זה מפרו לו המעות, דיון נפק לאפיה משמע דביא המעות (רשב"ם ב"ב פ"ח.) ויש מפרשין ח"י הדק ומפרשין נמי שלח יחזיק צהן לעלמא, ולא היל, דיון דכחב בהרשאה וכל מאן דמתעב ליה מן דינא קבלתי צין לכות צין לחובה, מיה שמתין בשליח שו"ס, הכי מפרש צמ"ק שם (שם פ"ח.) ומלוה על פה אינו גובה לו מן הירושין. דשעבודא לאו דלאורייתא, אלא מן הלקוחות, אבל מלה בשטר הוא עצמו שעבוד, דכחב ליה כל נכסי דלית לי אחריון לשטרע דקן (קדושין יג.)

תורה אור השלם

ו. ויהי כי יקח אדם וישיב את הגזלה אשר גזל או את העשק אשר עשק או את הפקדון אשר הפקד אתו או את האבדה אשר מצא: ויקרא ה כג

הגהות הב"ח

(א) וי' דליכא אחריות נכסים (ב) רש"י ד"ה בדיוקני וכו' צידו הס"ד ואח"כ מה"ד מי כתב לך: (ג) ד"ה ונחייב בנו חומש:

רבינו הגנאל (המשך)

שמואל כל כי האי גונא אין משלחין בו מעות. ומדשקלו וטרו לאוקומי סוגיא דשמעתא כשמואל, ואמ' מאי תקנתיה ואי כתב בעל המעות התקבלתי ושקל ליה השליח, ומיית ליה בהדיא ויהיב ליה למי שמתנתו בידו ושקל למעות מיניה, דילמא מיית ההוא דקבץ התקבלתי קודם שקבל השליח המעות ובטל זה הכתב שכתוב בו התקבלתי, שמת הוא קודם שקבל שלוחו המעות, וכבר זכו בהן הירושין. ואיכא לא אפיקי לא אוקימנא לשמואל לית ליה תקנה. אלא כי הא דרב פפא הוה מסיק תריסר אלפי זווי בי חוזאי ואקנינהו לרב שמואל בר אחא אגב אסיפא דביתא, כי אתא נפק לאפיה עד תוין, וכך הלכה, וכבר פירשנוה בפרק הוהב, וליהא הא דר' יוחנן הא בהרשאה, אבל שליח שעשאו בעדים איהו דלא דחקין לאוקומי לה כי הא דרב פפא, אלא משום דחיישין דילמא מיית מריה דפיקדונא, אבל היכא דלא חייש קני. נתון לו את הקרן ולא נתן לו את החומש, שמע מינה דחומש ממון הוא ואי מיית משלמי ליה יורשה, ומנא נמי הכי הגזול את חבירו ונשבע לו ומת יורשו משלמין קרן וחומש ופטרין מן האשם. גזילה ועשק אבידה ופקדון יש תלמוד. ישתלמן קאמר מר מר דמשמע ישתלמו מן הירושין, וילפי מרישה דקרא, יש תלמוד קאמינא דריכתב קרא והייב את אישר גזל או אשר עשק או את אשר הפקד אתו או את אשר מצא. מרבחא דחמנא גזילה ועשק ופקדון ואבידה, ש"מ שהיושין משלמין קרן.

רבינו הגנאל

אמר רב יהודה אמי שמואל אין משלחין מעות בדיוקני. פי' דיוקני, צורה ידועה לו כגון סימן וכל הרואה אותה יודע שהוא סימן שלפלוני, וכתב לו בינו לבינו תן לפלוני כך וכך מעות דיו צנים, כלומר סוד ביניהם, ואפילו עדים מעידים שאמר להן הכותב בכתב הזה כתב ידי הוא, ואינם יודעים העדים מה כתב בו אלא כתבו הם למטה כי פלוני אמר לנו העידו עלי שזו הדיוקני שלי היא, ודיוקני זו היא כגון החתמת ידו, ואמ

רבינו הגנאל

אמר רב יהודה אמי שמואל אין משלחין מעות בדיוקני. פי' דיוקני, צורה ידועה לו כגון סימן וכל הרואה אותה יודע שהוא סימן שלפלוני, וכתב לו בינו לבינו תן לפלוני כך וכך מעות דיו צנים, כלומר סוד ביניהם, ואפילו עדים מעידים שאמר להן הכותב בכתב הזה כתב ידי הוא, ואינם יודעים העדים מה כתב בו אלא כתבו הם למטה כי פלוני אמר לנו העידו עלי שזו הדיוקני שלי היא, ודיוקני זו היא כגון החתמת ידו, ואמ

רבינו הגנאל

אמר רב יהודה אמי שמואל אין משלחין מעות בדיוקני. פי' דיוקני, צורה ידועה לו כגון סימן וכל הרואה אותה יודע שהוא סימן שלפלוני, וכתב לו בינו לבינו תן לפלוני כך וכך מעות דיו צנים, כלומר סוד ביניהם, ואפילו עדים מעידים שאמר להן הכותב בכתב הזה כתב ידי הוא, ואינם יודעים העדים מה כתב בו אלא כתבו הם למטה כי פלוני אמר לנו העידו עלי שזו הדיוקני שלי היא, ודיוקני זו היא כגון החתמת ידו, ואמ

רבינו הגנאל

אמר רב יהודה אמי שמואל אין משלחין מעות בדיוקני. פי' דיוקני, צורה ידועה לו כגון סימן וכל הרואה אותה יודע שהוא סימן שלפלוני, וכתב לו בינו לבינו תן לפלוני כך וכך מעות דיו צנים, כלומר סוד ביניהם, ואפילו עדים מעידים שאמר להן הכותב בכתב הזה כתב ידי הוא, ואינם יודעים העדים מה כתב בו אלא כתבו הם למטה כי פלוני אמר לנו העידו עלי שזו הדיוקני שלי היא, ודיוקני זו היא כגון החתמת ידו, ואמ

רבינו הגנאל

אמר רב יהודה אמי שמואל אין משלחין מעות בדיוקני. פי' דיוקני, צורה ידועה לו כגון סימן וכל הרואה אותה יודע שהוא סימן שלפלוני, וכתב לו בינו לבינו תן לפלוני כך וכך מעות דיו צנים, כלומר סוד ביניהם, ואפילו עדים מעידים שאמר להן הכותב בכתב הזה כתב ידי הוא, ואינם יודעים העדים מה כתב בו אלא כתבו הם למטה כי פלוני אמר לנו העידו עלי שזו הדיוקני שלי היא, ודיוקני זו היא כגון החתמת ידו, ואמ

רבינו הגנאל

אמר רב יהודה אמי שמואל אין משלחין מעות בדיוקני. פי' דיוקני, צורה ידועה לו כגון סימן וכל הרואה אותה יודע שהוא סימן שלפלוני, וכתב לו בינו לבינו תן לפלוני כך וכך מעות דיו צנים, כלומר סוד ביניהם, ואפילו עדים מעידים שאמר להן הכותב בכתב הזה כתב ידי הוא, ואינם יודעים העדים מה כתב בו אלא כתבו הם למטה כי פלוני אמר לנו העידו עלי שזו הדיוקני שלי היא, ודיוקני זו היא כגון החתמת ידו, ואמ